ใบความรู้ เรื่อง คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ท๒๓๑๐๑
ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

จุดประสงค์ มีความรู้ และ ความเข้าใจ คำไทยแท้กับคำที่มาจากภาษาเขมร ภาษาจีน

คำภาษาไทยแท้

การสังเกตคำไทยแท้มีวิธีการดังนี้

๑. คำภาษาไทยแท้มักเป็นคำพยางค์เดียวโดดๆ เช่น นั่ง นอน พ่อ แม่ งู กา

๒. คำภาษาไทยแท้หลายคำมีหลายพยางค์ คำเหล่านี้เกิดจากวิธีการทางภาษาดังนี้

๒.๑ การกร่อนเสียง เช่น มะม่วง มาจาก หมากม่วง,ตะขบ มาจาก ต้นขบ,สะเอว มาจาก สายเอว

๒.๒ การแทรกเสียง เช่น ผักกะเฉด มาจาก ผักเฉด,ลูกกระดุม มาจาก ลูกดุม,นกกระจิบ มาจาก นกจิบ

๒.๓ การเติมพยางค์หน้าคำมูล โจน มาจาก กระโจน,โดด มาจาก กะโดด กระโดด, ท้วง มาจาก ประท้วง

๓. คำภาษาไทยแท้มีตัวสะกดตรงตามมาตรา เช่น จง หมั่น ชม สาว ตัก

๔. คำภาษาไทยแท้ไม่นิยมคำควบกล้ำ

๕. คำภาษาไทยแท้ไม่มีตัวการันต์ คำทุกคำสามารถอ่านออกเสียงได้ทั้งหมด

๖. คำภาษาไทยแท้คำเดียวอาจมีความหมายได้หลายอย่าง

๗. คำภาษาไทยแท้มีรูปวรรณยุกต์เป็นเครื่องหมายกำกับเสียง เช่น คา ค่า ค้า

๘. คำภาษาไทยแท้ไม่พบพยัญชนะต่อไปนี้ ฆ ณ ฦ ฏ ฐ ฑ ฒ ธ ศ ษ ฬ ยกเว้น ฆ่า เฆี่ยน ระฆัง ศอก ศึก ธ เธอ ณ ฯพณฯ ใหญ่ หญ้า

๙. คำภาษาไทยแท้หากออกเสียง “ไอ” จะใช้ “ใอ” เช่น ผู้ใหญ่ ใหม่ สะใภ้ ใช้ ใส่ หลงใหล

คำที่มาจากภาษาเขมร

เขมรมีพรหมแดนติดประเทศไทย มีความสัมพันธ์กันมากเป็นเวลายาวนาน ไทยยืมคำเขมรมาโดยทับศัพท์ เปลี่ยนเสียว เปลี่ยนความหมาย มีคนไทยเชื้อสายเขมรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางจังหวัดใช้ภาษาเขมรในชีวิตประจำวัน

วิธีสังเกตคำยืมภาษาเขมร

๑. คำเดียวโดดๆ มักเป็นคำศัพท์ที่ต้องแปลความหมาย เช่น

อวย-ให้	แข-พระจันทร์	นัก-ผู้ชำนาญ
ได-มือ	แสะ-ม้า	บาย-ข้าว

๒. มักใช้พยัญชนะ จ ญ ร ล สะกด เช่น

เผด็จ	สมเด็จ	สำรวจ	ฉกาจ	เดิร	ขจร
ควร	ถวิล	ดล	ถนล	ตำบล	เจริญ
เชิญ	อัญเชิญ	ชาญ	ชำนาญ	รัญจวน	ผลาญ

๓. มักเป็นคำแผลง เช่น

ขดาน – กระดาน	ประทุก – บรรทุก
ขจอก – กระจอก	ประจบ – บรรจบ
ขโดง – กระโดง	ประจง – บรรจง
ขจาย – กระจาย	สราญ – สำราญ
ผสม – ประสม	เสร็จ – สำเร็จ
ผสาน – ประสาน	สรวล – สำรวล
ผเชิญ – ประเชิญ	อาจ – อำนาจ
ประพม – บรรทม	

๔. มีการสร้างคำโดยเติมคำหน้า เรียกว่าลงอุปสรรค (บัง บัน บำ)

เช่น บังคับ บังคม บังเหียน บังเกิด บังอาจ
บันได บันดาล บันลือ บำบัด บำเหน็จ

๕. นิยมนำมาเป็นคำราชาศัพท์ เช่น

เสวย โปรด ทูล เสด็จ เขนย บรรทม ฯลฯ

๖. คำ ๒ พยางค์ เหมือนอักษรนำและอักษรควบของไทย เช่น

แขนง จมูก ฉนำ ฉลอง กระบือ ขลัง

คำที่มาจากจีน

คำยืมภาษาจีนที่ใช้อยู่ในภาษาไทยส่วนใหญ่มาจากภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน มีปรากฏในพจนานุกรม เช่น

กุ๊ก	ง่วน	ตึง	บ๊วย	ฮวงซุ้ย
กงเต็ก	จันอัง	ตงฉิน	บ๊ะจ่าง	ฮ่วยจ๊อ
กงสี	จับกัง	ตะหลิว	บะหมี่	ฮื่อแซ
ก๋วยจับ	จับฉ่าย	ตังฉ่าย	บุ้งกี๋	เฮงซวย
กวยจี้	จับยี่กี	ตั้วโผ	เปาะเปี๊ยะ	กวางตุ้ง
ก๋วยเตี๋ยว	จินแส	ตั้วเฮีย	แป๊ะซะ	กังฟู
กงเอี๊ยะ	เจ	ตุ๋น	โป๊	เกาลัด
ก้งฉิน	เจ๊ง	ตุ๊ย	โปเก	ขงจื้อ
กุ๊ย	เจี๋ยน	เต้าเจี้ยว	โผ	แต้จิ๋ว
กุยช่าย	โจ๊ก	เต้าทึง	ยี่ห้อ	ไต้หวัน
กุยเฮง	เฉาก๊วย	เต้าส่วน	ลิ้นจี่	เถ้าแก่เนี้ย
เก๊	แฉโพย	เต้าหู้	หลงจู๊	ปาท่องโก๋
เก๊ก	ซวย	เต้าหู้ยี้	ห้าง	หลิน
เกาเหลา	ซาลาเปา	เต้าฮวย	หุน	เหลา
เก้าอี้	ซีอิ๊ว	ไต้ก๋ง	หุ้น	ไหหลำ
เพี้ยมอี๋	เซ็ง	ไต้ฝุ่น	เหลา	ฮกเกี้ยน

คำที่มาจากภาษาอังกฤษ

เป็นภาษาในตระกูล มีอุปสรรค วิภัต ปัจจัย เช่นเดียวกับภาษาบาลีและสันสฤต เป็นภาษาประเทศพัฒนาแล้วจึงแพร่หลายไปทั่วโลกรวมถึงภาษาไทย โดยผ่านทางการค้าขาย การศึกษา และทางเทคโนโลยี

วิธีนำคำอังกฤษมาใช้

๑. ใช้ตามคำเดิม เช่น ลอนดอน เคมี วัคซีน โอโซน

๒. ใช้ตามคำเดิมออกเสียงผิดรูป เช่น เมตร ออฟฟิศ ลอตเตอรี่

๓. เปลี่ยนคำ อิงลิช เป็น อังกฤษ, พาวนด์ เป็น ปอนด์

๔. ตัดรูปสระหลังคำ เช่น ยุโร เปลี่ยนเป็น ยุโรป, อเมริกัน เป็น อเมริกา

๕. เติมไม้ทัณฑฆาตที่พยัญชนะตัวสุดท้าย เช่น ไมล เป็น ไมล์

๖. เติมไม้ทัณฑฆาตกลางคำ เช่น ชอล์ก เปอร์เซนต์

๗. ตัวตัวตามที่เป็นพยัญชนะซ้ำกับตัวสะกดออก เช่น ฟุตบอลล เป็น ฟุตบอล

๘. เติมไม้วรรณยุกต์ และไม้ไต่คู้ เช่น ก๊าซ เชิ้ต เช็ค

คำที่มาจากภาษาชวา มลายู

ภาษาชวา ปัจจุบัน เรียก ภาษาอินโดนีเซีย ไทยยืมมาใช้ในวรรณคดีเรื่องคาหลังและอิเหนา เป็นภาษาเขียน

ภาษามลายูหรือภาษามาเลย์ ปัจจุบันเรียกภาษามาเลเซีย ปะปนในภาษาไทยเพราะมีพรมแดนติดต่อกัน มีความสัมพันธ์ทางการค้า ศาสนา วัฒนธรรม มาช้านาน ปัจจุบันหลายจังหวัดชายแดนใต้ใช้ภาษามลายูสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างคำภาษาชวา มลายู ในภาษาไทย

บุหงา	บุหลัน	ระตู	ปาหนัน	ตุนาหงัน	ยิหวา
ทุเรียน	น้อยหน่า	ประทัด	กุญแจ	กระดังงา	ซ่าหริ่ม
กะพง	กะจูด	กำยาน	กำปั่น	กะละปังหา	จำปาดะ
พูดู	ปาเต๊ะ	กระดังงา	มังคุด	กริช	

คำที่มาจากภาษาพม่า เช่น หม่อง กะปิ ส่วย

คำที่มาจากภาษาฝรั่งเศส เช่น กงสุล กรัม คาสิโน กาแฟ กาเฟอีน กิโลเมตร โก้เก๋ คูปอง เปตอง คาร์เฟ่ บุพเฟต์ ครัวซอง ปาร์เกต เชมเปญ

คำที่มาจากภาษาเปอร์เซีย เช่น ภาคี กุหลาบ ลูกเกด คาราวาน ชุกชี ฝรั่ง ราชาวดี

คำที่มาจากภาษาอาหรับ เช่น กะลาสี การบูร ฝิ่น โก้หร่าน

คำที่มาจากภาษาญี่ปุ่น เช่น กิโมโน เกอิชา คาราเต้ เคนโด้ ซามูไร ซากุระ เทมปุระ สุกี้ยากี้ ยูโด

คำที่มาจากภาษาโปรตุเกส เช่น สบู่ ปิ่นโต กะละแม กะละมัง จับปิ้ง บาทหลวง เหรียญ

นอกจากนี้ยังมีภาษาอื่นๆ อีกแต่ไม่มากนัก เป็นสิ่งที่จะต้องสังเกตสืบค้นต่อไป